

Stichting Sensor
Amersfoort

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2016

INHOUDSOPGAVE

FINANCIEEL JAARVERSLAG	BLZ.
BESTUURSVERSLAG	3
JAAARREKENING	
Balans per 31 december 2016	12
Staat van baten en lasten over 2016	14
Kasstroomoverzicht 2016	15
Grondslagen voor de jaarrekening	16
Toelichting op de Balans	19
Toelichting op de Staat van baten en lasten	25
OVERIGE GEGEVENS	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	30

Amersfoort, 6 april 2017

BESTUURSVERSLAG

Amersfoort, 6 april 2017

BESTUURSVERSLAG 2016

ALGEMEEN

Naam en zetel

Stichting Sensoor is op 1 januari 2015 ontstaan uit een juridische fusie van 7 leden van de voormalige Vereniging Sensoor Nederland.

- Statutaire naam :	Stichting Sensoor
- Statutaire vestigingsplaats:	Amersfoort
- Statutaire rechtsvorm:	Stichting (met ANBI-status)
- KvK-nummer:	40478577

Doelstelling

Sensoor is er voor iedereen, 24 uur per dag, voor elke hulpvraag. We bieden laagdrempelige, anonieme hulp voor degenen die ons benaderen, dat doen we al vanaf 1958.

Sensoor is een professionele vrijwilligersorganisatie die wordt gekenmerkt door een grote mate van ervaring en betrokkenheid bij de bellers, chatters en mailers. De doelstelling is in 2016 niet gewijzigd.

Meerwaarde

Sensoor biedt mens-tot-mensgesprekken, anoniem, zonder noemenswaardige kosten voor de hulpvrager. Dat doen we, complementair aan andere organisaties, aan mensen met behoefte aan extra contact en ondersteuning als die organisaties/hulpverleners dat niet kunnen geven.

Daarnaast is het vertellen van je verhaal anoniem en vertrouwelijk vaak de eerste stap van mensen voordat andere hulp nodig is of wordt gezocht.

Sensoor kan dus als eerste mensen op goede vervolgstapen wijzen en op die manier de "verbinding" leggen met andere informele en formele maatschappelijke organisaties. Wij zijn dus een vangnet voor burgers én voor organisaties.

Er liggen kansen om onze positie in de informele zorg te versterken zodat we onze maatschappelijke taak nog beter kunnen uitvoeren. Sensoor gaat die rol als maatschappelijk ondernemer nemen.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015

Op 1 januari 2015 is de nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in werking getreden. Daarin is opgenomen dat de gemeente er zorg voor dient te dragen dat voor ingezetenen op ieder moment van de dag telefonisch of elektronisch anoniem een luisterend oor en advies beschikbaar is (anonieme hulp op afstand, zoals Sensoor). Omdat de verblijfsgemeente van een hulpvrager door de anonimiteit niet bekend is wordt de dienstverlening niet op basis daarvan georganiseerd, en dienen gemeenten dit gezamenlijk op te zetten.

Per 1 januari 2015 voeren wij voor nagenoeg alle Nederlandse gemeenten de anonieme hulp op afstand uit. De G4 gemeenten, Zoetermeer, Pijnacker/Nootdorp, Lansingerland, Peelgemeente en Berkelland vallen niet onder het contract van de VNG. Echter Den Haag, Zoetermeer, Rotterdam, Pijnacker/ Nootdorp en Lansingerland kopen de hulp in bij franchisepartners van Sensoor: Sensoor Zuid Holland zuid midden en Voorwelzijn in Den Haag.

Halverwege 2016 heeft de Peelgemeente aangegeven per 1 januari 2017 aangesloten te willen worden bij het VNG contract.

Het contract voor Sensoor wordt beheerd door de VNG en in mei en oktober van ieder jaar vindt er formeel overleg plaats aan de hand van de overeengekomen voorwaarden. Sensoor ontvangt voor de dienstverlening € 3.375.000 voor de jaren 2015 en 2016, plus een additioneel bedrag van € 62.719 voor extra PR en Marketingactiviteiten richting gemeenten en haar inwoners.

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensoor, Amersfoort

Continuïteit van de financiering

In januari 2016 heeft de VNG laten weten dat de huidige financieringsconstructie onwettig is en dat zij het niet tot haar kerntaken vindt behoren om landelijke diensten centraal in te kopen voor gemeenten.

Om de continuïteit van de financiering niet in gevaar te brengen heeft de VNG al snel aangegeven voor 2017 nog wel die constructie te gedogen zodat er genoeg tijd is om vanaf 2018 een decentrale financieringsmethode te organiseren. Op het moment van schrijven van dit verslag is er druk overleg tussen VNG en VWS wat een mogelijke oplossing zou kunnen zijn.

Het idee van de VNG is momenteel om een abonnementenconstructie te bedenken voor de gemeenten waarmee ze met één bedrag per inwoner meteen aan drie functies in de Jeugdwet en WMO uitvoering geven, nl. aan het vertrouwenswerk in de Jeugdzorg, De Kindertelefoon en het Luisterend Oor zoals Sensoor dat aanbiedt.

Het hangt op dit moment op de bekrachtiging van alle gemeenten van deze constructie, waar overigens wel door de Bijzondere ALV van de VNG op 30 november 2016 unaniem mee is ingestemd en op de vraag of dat zonder aanbesteding kan bij alle gemeenten.

De organisatie Sensoor

Het succes van Sensoor is verbonden aan de goed toegeruste vrijwilliger, zodat deze zich kan wijden aan zijn kerntaak: de juiste aandacht geven aan bellers, chatters en mailers. De organisatie luistert met aandacht naar de vrijwilligers en vertaalt waar mogelijk de wensen en verwachtingen naar goede faciliteiten en professionele begeleiding. Sensoor wil een organisatie zijn waar vrijwilligers graag komen. Waar met plezier en vertrouwen gewerkt wordt aan concrete resultaten die er echt toe doen. Waar zingeving voorop staat en vrijwilligers hun commitment geven. Waar vrijwilligers maximale vrijheid hebben binnen door de organisatie gestelde kaders.

25 locaties in totaal

De vrijwilligers en beroepskrachten zijn verbonden aan 18 locaties door het hele land verspreid van de stichting Sensoor. In 2016 is de locatie Oosterbeek gesloten. De franchise- en synergiepartners boden in 2016 vanuit zeven locaties de diensten aan, wat het totaal op 25 brengt.

De beroepskrachten bestaan ultimo 2016 uit:

- Directeur 1 fte
- Regiomanagers 3 fte
- Trainer/begeleiders 15 fte
- Administratieve medewerkers op de locaties 11 fte
- Medewerkers op het Landelijk Bureau 5 fte

De beroepskrachten van Sensoor vallen onder de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening. Inschaling van de directeur vindt plaats in schaal 13.

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensoor, Amersfoort

SAMENSTELLING BESTUUR

Per 31 december 2016 bestond het bestuur uit de volgende personen:

<i>J.J. (Jacob Jan) Feenstra</i>	Voorzitter
<i>D (Dick) de Bruijn</i>	Vice-voorzitter
<i>H.M.M. (Linda) van Goor</i>	Penningmeester
<i>P.J.M. (Elly) Koning</i>	Secretaris
<i>L.C. (Laurenske) Sierkstra</i>	Lid

Het bestuur van Sensoor is voornemens om gedurende 2017 over te stappen op een Raad van Toezichtmodel.

De bestuurders ontvangen een vergoeding van 100 euro per maand, de voorzitter 125 per maand.

De bestuurders hebben de volgende nevenfuncties:

Jacob Jan Feenstra, voorzitter

- Oktober 2015 – heden: lid Raad van Toezicht Buurtteam organisatie Sociaal in Stad Utrecht.

Dick de Bruijn, vice-voorzitter

- Voorzitter College van Toezicht BPSW
- Voorzitter klachtencommissie Ziekenhuis St. Jansdal te Harderwijk

Linda van Goor, penningmeester

- Boardmember European ELEC
- Core organizing team TEDx Youth @ISH The Hague

Elly Koning, secretaris

- lid Raad van Commissarissen bij de vennootschap Vlindervrije Zorg B.V.
- Lid Raad van Toezicht GGZ-Interventie

Annemieke Stallaert, lid

- lid Raad van Toezicht VVV Zeeland
- Voorzitter VVD Zeeland

Laurenske Sierkstra, lid

-

Annemieke Stallaert (Lid) heeft zich in 2016 om gezondheidsredenen teruggetrokken.

Op 15 februari 2017 heeft de heer J.(Hans) Burgstra het penningmeesterschap overgenomen van mevrouw H.M.M.(Linda) van Goor.

ACTIVITEITENVERSLAG OP HOOFDLIJNEN

Sensoor in cijfers

Gesprekken	2016	2015	% Toe/Afname
Telefoon	233.866	235.488	-1%
Chat	18.713	15.271	23%
Mail	1.198	3.430	-65%
	<u>253.777</u>	<u>254.189</u>	

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensor, Amersfoort

- Gespreksonderwerpen lopen erg uiteen: in 1 op de 4 gesprekken is de daginvulling een thema van gesprek en in bijna 1 op de 20 gesprekken is zelfmoord een gespreksonderwerp
- Mannen vragen minder om hulp dan vrouwen: 1 op de 3 hulpvragers is man, 2 op de 3 is vrouw
- In ruim 1 op de 10 gesprekken wordt de hulpvrager verwezen naar een andere hulpverlenende organisatie
- In ruim 2 op de 3 gesprekken is iemand al geholpen door het bieden van echte aandacht van mens tot mens
- Verdriet of somberheid is vaak aanleiding om contact op te nemen: bijna 1 op de 4 hulpvragers is verdrietig of somber op het moment van contact opnemen
- Eenzaamheid is vaak een onderliggend probleem om contact te zoeken: dat speelt bij bijna 1 op 4 gesprekken
- Sensor biedt een vangnet voor mensen in de GGZ: in bijna 1 op de 3 gesprekken is de hulpvrager GGZ-patiënt

Registratie

Sensor is begin 2016 gestart met een nieuw registratiesysteem dat beter antwoord geeft op de vragen van VNG / gemeenten en andere belangstellenden. Zo hebben we nu meer inzicht in welke onderwerpen er besproken worden bij Sensor, hoe vaak verwezen wordt en naar welke hulpverlenende organisaties. Ook hebben we een inschatting van wat de gesprekken opleveren voor de hulpvragers.

Hoe (vaak) nemen mensen contact op?

Amersfoort, 6 april 2017

In totaal heeft Sensor 253.777 keer contact gehad met een hulpvrager in 2016. In de figuur hierboven is te zien hoe dat aantal is verdeeld. De meeste contacten zijn geregistreerd als gesprek (86%). Hierbij zijn gegevens geregistreerd over de hulpvrager, het geslacht, de leeftijd, ed. De gesprekken worden nauwkeurig geregistreerd op basis van informatie die de vrijwilliger in het gesprek hoort/leest en op basis van inschattingen die de vrijwilliger maakt direct na afloop van het gesprek. Wanneer een vrijwilliger geen betrouwbare inschatting kan maken, wordt het item geregistreerd met 'weet ik niet'. Er zijn ook gesprekken waarbij we geen informatie over de hulpvrager wordt bijgehouden, zoals 'silent calls'. In 11% van de contacten is sprake van een silent call. De hulpvrager reageert niet of nauwelijks waarna hij de verbinding verbreekt. Er zijn verschillende redenen waarom mensen besluiten om het gesprek snel af te breken. Soms vindt de hulpvrager het te moeilijk om te beginnen met zijn verhaal en verbreekt vervolgens de verbinding. Anderen willen hun verhaal niet vertellen, omdat ze liever een man of juist een vrouw willen spreken. Of de stem of toon van de vrijwilliger staat de hulpvrager niet aan: te jong of juist te oud etc. In 2% van de contacten is er sprake van oneigenlijk gebruik. De hulpvrager neemt dan contact op met Sensor met iets waarvoor Sensor niet bedoeld is. Zo zijn er af en toe gesprekken met mensen die contact opnemen om opgewonden te raken van het gesprek. Vrijwilligers worden getraind om deze gesprekken te begrenzen. Een aantal gesprekken zijn gevoerd om de lijn te testen. Deze testgesprekken worden bijvoorbeeld gedaan op het moment dat het opvallend rustig is en men controleert of alles goed werkt. Tot slot zijn er ook contacten die niet geregistreerd zijn door de vrijwilliger: minder dan 1%. Sensor streeft ernaar om het aantal niet-geregistreerde gesprekken zo laag mogelijk te houden.

De meeste gesprekken worden nog altijd via de telefoon gevoerd. 92% van de contacten verloopt via telefoon. Telefoongesprekken duren gemiddeld iets minder dan 20 minuten. Het is onbekend in hoeverre het aantal telefoongesprekken is toegenomen ten opzichte van 2015. De cijfers zijn op een andere manier tot stand gekomen, waardoor een vergelijking niet goed mogelijk is.

De cijfers van de chat zijn wel te vergelijken met 2015. We zien dat het aantal chats met 20% is toegenomen. De chat neemt een aandeel van 7,5% van het totaal aantal gesprekken in beslag. Dat is een stuk minder dan de telefoon, maar de verwachting is dat het aandeel aanzienlijk zal toenemen. De vraag neemt harder toe dan het aantal chatdiensten dat gedaan wordt door vrijwilligers. Sensor werkt op dit moment hard aan het werven van nieuwe chatvrijwilligers om de extra vraag te kunnen opvangen. Een chatgesprek duurt gemiddeld bijna 40 minuten.

Het e-mailverkeer is net als de chat ook toegenomen. Er zijn bijna 25% meer e-mails over en weer verstuurd (8163 in totaal). De registratie voor e-mail is ook veranderd in 2016. We registreren nu per gesprek dat bestaat uit een aantal e-mails heen en weer met een hulpvrager. Het totaal aantal is nog relatief laag in vergelijking met telefoon en chat. Er zijn 1198 e-mailgesprekken in totaal gevoerd (0,6% van het totaal). Een e-mailgesprek bestaat gemiddeld uit zo'n 7 e-mails totaal heen en weer.

Veelbellersbeleid

De bel- en chatbeperking die 30 december 2015 is ingegaan en neerkomt op een limiet van 4 telefoongesprekken en 3 chatgesprekken maximaal per etmaal heeft ervoor gezorgd dat we een teruggang hebben gezien in het aantal gesprekken. Dit is voorzien en met onze financier VNG doorgesproken. Zij staan ook achter de belbeperking. Op deze manier kunnen we beter beschikbaar zijn voor de niet zo regelmatige bellers.

Roostersysteem

In de loop van 2016 is iedereen met hetzelfde roostersysteem, Yotta, zijn diensten gaan inplannen. In alle regio's groeien we toe naar diensten van maximaal 4 uur. Dan mogen er wel diensten op vrijwillige basis gecombineerd worden.

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensor, Amersfoort

PR en communicatie

Sensor is 103 keer in de pers geweest in 2016. Landelijk, regionaal en lokaal. Diverse persberichten hebben we geschreven omdat de nieuwe registratie-informatie veel beter aangeeft waar de gesprekken over gaan en wat er in die gesprekken gebeurt. Er zijn 895 aanmeldingen geweest van aspirant vrijwilligers, waar er maar slechts 32% van ook daadwerkelijk als vrijwilliger zijn begonnen. De kwaliteit van de aanmeldingen moet dus omhoog.

Bekendheid van Sensor

We hebben twee naamsbekendheidscampagnes en twee vrijwilligerswervingscampagnes uitgevoerd en bij beurzen aanwezig geweest, o.a. de Libelle Zomerweek.

In de prijzen

In maart 2016 heeft Sensor in Amersfoort € 5.000,- gewonnen van ING Nederland in hun prijsvraag "Helpt Nederland Vooruit", het is de publieksprijs. Een mooi resultaat.

SAMENWERKINGSPARTNERS

113Online

Sensor levert een belangrijke bijdrage aan het voorkomen van suïcides. Enerzijds door de gesprekken met suïcidale mensen. Anderzijds door de samenwerking met 113Online, het nationale suïcide preventie platform. Sensor hielp 113Online met name 's nachts de vraag naar telefonische hulpverlening op te vangen tot het moment dat 113Online zelf 's nachts met eigen mensen de crisistelefoon ging bemensen in oktober/november 2016. Daardoor is het aantal gesprekken dat Sensor voert voor 113 behoorlijk teruggelopen. In totaal heeft Sensor 5158 gesprekken gevoerd voor 113, de gesprekken onder 10 seconden niet meegerekend.

Coalitie Erbij

Met vele andere maatschappelijke organisaties en maatschappelijke betrokken ondernemingen hebben wij ons als partner verenigd in een Stichting om eenzaamheid in Nederland te voorkomen en beperken: Coalitie Erbij (www.coalitieerbij.nl).

IFOTES

Sensor is aangesloten bij IFOTES, een internationaal samenwerkingsverband van telefonische hulpdiensten wereldwijd. De directeur van onze franchisepartner Sensor ZHm is namens Sensor bestuurslid van IFOTES. In 2016 zijn uit alle regio's van Sensor vrijwilligers en enkele stafleden naar Aken gegaan om het driejaarlijkse internationale congres van IFOTES bij te wonen, met als thema 'For Life to Go on'. Enkele trainer/begeleiders hebben er een workshop gegeven.

FINANCIEEL

Beleid ten aanzien van vermogensvorming

Het beleid dat wij ten aanzien van reserves voeren is om vermogen zoveel mogelijk in de vrije reserves op te nemen, tenzij er een bestuursbesluit is om uitgaven in de toekomst te doen die niet uit lopende exploitatie gefinancierd gaan worden. Het gaat dan om materiële bedragen met een duidelijke bestemming. Wij streven naar een gezond weerstandsvermogen, om risico's in de toekomst (zoals die van onzekere financiering op de lange termijn) op te kunnen vangen.

Amersfoort, 6 april 2017

Verwachtingen voor 2017

BEGROTING 2017

	(x € 1.000,-)
BATEN	
Baten VNG en overige	3.633
SOM DER BATEN	3.633
LASTEN	
Lonen en Salarissen (incl. sociale lasten en pensioenen)	2.404
Overige personeelskosten	117
Huisvestingskosten	275
Afschrijvingen materiële vaste activa	5
ICT kosten	182
Vrijwilligerskosten	285
Overige kosten	377
Kosten Synergiepartners	118
SOM DER LASTEN	3.763
Financiële baten en lasten	-
RESULTAAT	-130

ONDERTEKENING BESTUURDERS

Datum: 12 april 2017

Dhr. J.J. (Jacob Jan) Feenstra

Voorzitter

Dhr. D (Dick) de Bruin

Vice-voorzitter

Dhr. J (Hans) Burgstra

Penningmeester

Mevr. P.J.M. (Elly) Koning

Secretaris

Mevr. L.C.(Laurenske) Sierkstra

Lid

Amersfoort, 6 april 2017

JAARREKENING

Amersfoort, 6 april 2017

BALANS PER
(NA RESULTAAT-

ACTIVA	31 december 2016		31 december 2015	
	€	€	€	€
MATERIËLE VASTE ACTIVA				
Andere vaste bedrijfsmiddelen	(1) <u>2.020</u>	2.020	<u>10.950</u>	10.950
VORDERINGEN				
Debiteuren	(2) 10.000		-	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	(3) -		513	
Overige vorderingen en overlopende activa	(4) <u>48.289</u>	58.289	<u>66.110</u>	66.623
LIQUIDE MIDDELEN	(5)	<u>1.919.822</u>	<u>1.862.686</u>	
SOM DER VLOTTENDE ACTIVA		<u>1.978.111</u>	<u>1.929.309</u>	
TOTAAL		<u><u>1.980.131</u></u>	<u><u>1.940.259</u></u>	

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensor, Amersfoort

31 DECEMBER 2016
BESTEMMING)

PASSIVA

	31 december 2016		31 december 2015	
	€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN				
Stichtingskapitaal	(6)	9.160	9.160	
Algemene reserve	(7)	1.031.071	750.926	
Bestemmingsreserves	(8)	8.028	110.000	
Bestemmingsfonds	(9)	-	5.704	
Egalisatiereserve	(10)	<u>228.382</u>	<u>655.078</u>	
		1.276.641		1.530.868
VOORZIENINGEN				
Voorzieningen	(11)	<u>338.833</u>	<u>49.905</u>	
		338.833		49.905
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Crediteuren		79.950	101.193	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	(12)	151.237	93.878	
Overige schulden en overlopende passiva	(13)	<u>133.470</u>	<u>164.415</u>	
		364.657		359.486
TOTAAL		<u><u>1.980.131</u></u>	<u><u>1.940.259</u></u>	

Amersfoort, 6 april 2017

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

		2016		2015
		Realisatie	Begroting	Realisatie
		€	€	€
BATEN				
Baten VNG en overige	(14)	3.600.446	3.540.035	3.584.792
SOM DER BATEN		3.600.446	3.540.035	3.584.792
LASTEN				
Lonen en Salarissen (incl. sociale lasten en pensioenen)	(15)	2.356.549	2.188.863	2.023.982
Overige personeelskosten	(16)	54.091	110.671	61.995
Huisvestingskosten	(17)	264.593	268.880	255.347
Afschrijvingen materiële vaste activa	(18)	8.930	5.103	10.730
ICT-kosten	(19)	175.412	209.180	221.381
Vrijwilligerskosten	(20)	251.535	257.500	285.185
Overige kosten	(21)	250.951	247.020	214.051
Kosten Synergiepartners	(22)	196.644	252.818	383.868
SOM DER LASTEN		3.558.705	3.540.035	3.456.539
Financiële baten en lasten	(23)	7.253	-	13.759
RESULTAAT		<u>48.994</u>	<u>-</u>	<u>142.012</u>

RESULTAATBESTEMMING

Dotatie Algemene reserve	179.265	-	109.133
Dotatie Bestemmingsreserve IFOTES congres	-	-	100.000
Onttrekk. Bestemm.fonds v/h Stg. Sensoor Gelderland	-4.824	-	-4.824
Onttrekk. Egalisatiereserve v/h Stg.Sensoor Noord-Brabant	-123.475	-	-62.297
Onttrekk. Bestemm. reserve v/h Stg.Sensoor Oost-Nederland	-1.972	-	-
	<u>48.994</u>	<u>-</u>	<u>142.012</u>

Amersfoort, 6 april 2017

KASSTROOMOVERZICHT 2016

	2016		2015	
	€	€	€	€
Resultaat	48.994		142.012	
Afschrijvingen	8.930		10.730	
Cash flow		57.924		152.742
Afname Vorderingen	8.334		92.574	
Onttrekking Voorzieningen	-14.293		-20.871	
Toename Kortlopende schulden	5.171		-60.414	
		-788		11.289
Toename Liquide middelen		57.136		164.031
Beginstand Liquide middelen		1.862.686		1.698.655
Eindstand Liquide middelen		1.919.822		1.862.686
Toename Liquide middelen		57.136		164.031

Amersfoort, 6 april 2017

GRONDSLAGEN VOOR DE JAARREKENING

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en RJK C1 "kleine organisaties zonder winststreven" in het bijzonder.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

VERGELIJKENDE CIJFERS

Er hebben zich geen omstandigheden voorgedaan die een wijziging van de vergelijkende cijfers tot gevolg hebben.

WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Andere vaste bedrijfsmiddelen

De andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde, dan wel lagere realiseerbare waarde (de hoogste van bedrijfswaarde en directe opbrengstwaarde). Indien de verwachting omtrent de totale levensduur in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, wordt een schattingswijziging verantwoord.

VORDERINGEN

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

LIQUIDE MIDDELEN

De Liquide middelen bestaan uit banktegoeden welke op korte termijn (binnen één jaar) opeisbaar zijn. De Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensoor, Amersfoort

EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft het deel van het Eigen Vermogen dat ter vrije beschikking staat.

Bestemmingsreserves

Dit betreft het deel van het eigen vermogen dat is afgezonderd omdat daar door het bestuur, danwel haar rechtsvoorgangers, een beperkte bestedingsmogelijkheid aan is gegeven.

De Bestemmingsreserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bestemmingsfonds

Het Bestemmingsfonds betreft middelen welke zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming. Het Bestemmingsfonds wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Egalisatiereserve

De Egalisatiereserve is ontstaan door financiering van provincie Noord Brabant in het verleden.

De Egalisatiereserve is gewaardeerd tegen nominale waarde.

VOORZIENINGEN

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en hebben een overwegend langlopend karakter.

KORTLOPENDE SCHULDEN

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met eventueel agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Dit betreft veelal de nominale waarde.

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensor, Amersfoort

RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten (financiering VNG en overige baten) en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Een positief resultaat wordt verantwoord in het jaar waarin de dienstverlening is gerealiseerd. Een negatief resultaat wordt in aanmerking genomen in het jaar waarin dit voorzienbaar was. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

BATEN EN LASTEN

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben ongeacht of zij reeds tot ontvangsten of uitgaven hebben geleid.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. In de opstelling wordt de cashflow, die bestaat uit het resultaat vermeerderd met de afschrijvingslasten, afzonderlijk gepresenteerd.

Amersfoort, 6 april 2017

TOELICHTING OP DE BALANS

1. MATERIËLE VASTE ACTIVA	Andere vaste bedrijfsmiddelen €
Boekwaarde per 1 januari 2016	10.950
Investerings 2016	-
Desinvesteringen 2016	-
Afschrijvingen 2016	<u>-8.930</u>
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>2.020</u>
Aanschafwaarden	42.798
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-40.778</u>
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>2.020</u>
Afschrijvingspercentages	<u>20% - 33,3%</u>

VORDERINGEN	31-dec-2016 €	31-dec-2015 €
-------------	------------------	------------------

2. DEBITEUREN

Debiteuren	<u>10.000</u>	<u>-</u>
	<u>10.000</u>	<u>-</u>

3. BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN

Pensioenpremies	<u>-</u>	<u>513</u>
	<u>-</u>	<u>513</u>

4. OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Vooruitbetaalde bedragen	21.089	24.680
Te verrekenen netto-salarissen	9	-
Nog te ontvangen bedragen	15.757	31.306
Waarborgsommen	<u>11.434</u>	<u>10.124</u>
	<u>48.289</u>	<u>66.110</u>

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensoor, Amersfoort

5. LIQUIDE MIDDELEN

Rekening courant ING Bank
Spaarrekening ING Bank
Spaarrekening ASN Bank
Rekening courant ABN AMRO

31-dec-2016	31-dec-2015
€	€
19.822	64.272
1.150.000	1.790.000
750.000	-
-	8.414
<u>1.919.822</u>	<u>1.862.686</u>

De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking aan de stichting.

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensoor, Amersfoort

EIGEN VERMOGEN

	31-dec-2016	31-dec-2015
	€	€
6. STICHTINGSKAPITAAL		
Stichtingskapitaal	9.160	9.160
	<u>9.160</u>	<u>9.160</u>

	2016	2015
	€	€
7. ALGEMENE RESERVE		
Stand per 1 januari	750.926	306.866
Vrijval bestemmingsreserves	100.000	112.726
Vrijval bestemmingsfonds	880	-
Vrijval egalisereserves	-	222.201
Resultaatbestemming	179.265	109.133
Stand per 31 december	<u>1.031.071</u>	<u>750.926</u>

	Stand 1-jan-2016	Vrijval 2016	Resultaatbe- stemming 2016	Stand 31-dec-2016
	€	€	€	€
8. BESTEMMINGRESERVES				
v/h Stg. Sensoor Oost Nederland	10.000	-	-1.972	8.028
IFOTES Congres 2019	100.000	-100.000	-	-
	<u>110.000</u>	<u>-100.000</u>	<u>-1.972</u>	<u>8.028</u>

-De bestemmingsreserve Oost Nederland is ten behoeve van de vrijwilligers in deze regio.

-De voorgenomen organisatie door Stg.Sensoor ZHm van het internationale IFOTES congres in 2019 vindt geen doorgang. De hiervoor gereserveerde middelen vallen vrij ten gunste van de Algemene Reserve.

	Stand 1-jan-2016	Vrijval 2016	Resultaatbe- stemming 2016	Stand 31-dec-2016
	€	€	€	€
9. BESTEMMINGSFONDS				
v/h Stichting Sensoor Gelderland	5.704	-880	-4.824	-
Totaal	<u>5.704</u>	<u>-880</u>	<u>-4.824</u>	<u>-</u>

Ter vervanging van (huis-)telefonie is in 2011 in Gelderland € 25.000 subsidie ontvangen van de Dulletstichting, Stg. Nicolai Broederschap en het Oranjefonds. De afschrijvingskosten worden hieruit gedekt. De boekwaarde van dit actief bedraagt ultimo 2016 Nihil.

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensoor, Amersfoort

	Stand 1-jan-2016	Onttrekking t.b.v. Voorziening	Resultaatbe- stemming 2016	Stand 31-dec-2016
	€	€	€	€
10. EGALISATIERESERVE				
v/h Stg. Sensoor Noord-Brabant	655.078	-303.221	-123.475	228.382

De Egalisatiereserve Noord-Brabant betreft vermogen dat op 1 januari 2015 is ingebracht door fusiepartner Sensoor Noord-Brabant. Met de Provincie Noord-Brabant zijn afspraken gemaakt over de afbouw van de subsidierelatie en het opgebouwde vermogen. Ten laste van het beschikbare vermogen mogen nog frictie- en reorganisatiekosten worden gebracht. Van het resterende vermogen per 31 december 2018 zal 89% worden teruggevorderd door de Provincie Noord-Brabant. Dientengevolge is per 31 december 2016 een bedrag van € 303.221,- aan de Egalisatiereserve onttrokken en aan de Voorzieningen toegevoegd. Dit bedrag wordt verondersteld een redelijke inschatting (per balansdatum) te zijn van het aan de Provincie Noord-Brabant te restitueren deel van de onderhavige reserve.

In 2016 zijn de navolgende kosten gefinancierd uit deze Egalisatiereserve:

Frictiekosten:

- Kosten Copiers	10.080
- Overige	8.339

Bovenmatige personeelskosten

- Hogere Loonschaling / PT-% / Beëindigingsvergoeding	99.931
- Hogere reiskosten	5.125
	<u>123.475</u>

VOORZIENINGEN

	Stand 1-jan-2016	Onttrekking 2016	Dotatie uit Egalisatiereserve	Stand 31-dec-2016
	€	€	€	€
11.VOORZIENINGEN				
v/h Stg. Sensoor Groningen/Drenthe	11.841	-7.825	-	4.016
v/h Stg. Sensoor Noord-Brabant	38.064	-6.468	303.221	334.817
Totaal	49.905	-14.293	303.221	338.833

Dit betreft enerzijds wachtgeldverplichtingen t.a.v. gewezen medewerkers van fusie-stichtingen. (De afspraken op uitkeringen lopen in 2018 in zijn geheel af.)

Anderzijds ziet de voorziening op het vermoedelijke aandeel van de Provincie Noord-Brabant in de door fusiepartner Stg. Sensoor Noord-Brabant per 1-1-2015 ingebrachte Egalisatiereserve.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-dec-2016	31-dec-2015
	€	€
12. BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN		
Loonheffingen	150.413	93.878
Pensioenpremies	824	-
	<u>151.237</u>	<u>93.878</u>

Amersfoort, 6 april 2017

	31-dec-16	31-dec-15
	€	€
13. OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA		
Vakantiegeld	-	64.305
Vakantiedagentegoed (incl. sociale lasten)	62.063	36.000
Loopbaanbudget	22.756	10.524
Vooruitontvangen bedragen	5.863	6.863
Subsidieafr. Provincie Utrecht	-	3.997
Afr. Provincie Gelderland	-	16.296
Afrekng. Activiteiten derden	8.711	-
Accountantskosten	12.100	10.000
Kosten vrijwilligers	5.290	4.739
Opbr. Bereikb.heidsdiensten t.b.v. Derden	6.000	-
IFOTES project TelVolSat	-	850
Overige	10.687	10.841
	<u>133.470</u>	<u>164.415</u>

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensoor, Amersfoort

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN GESTELDE ZEKERHEDEN

Leasecontracten

De stichting heeft leaseovereenkomsten afgesloten voor 2 leaseauto's.

De samenstelling van de verplichtingen naar looptijd is als volgt:

Jaar	Bedrag
2017	€ 20.977,00
2018	€ 12.278,00

Huurverplichtingen

Ten behoeve van de locaties heeft de stichting huurovereenkomsten afgesloten.

De huurverplichtingen (incl. servicekosten) bedragen gezamenlijk € 387.400,-.

De samenstelling van de verplichtingen naar looptijd is als volgt:

Jaar	Bedrag
2017	€ 227.250,00
2018	€ 62.850,00
2019	€ 51.400,00
2020	€ 35.700,00
2021	€ 10.200,00

Overige verplichtingen

De stichting heeft een huur- en onderhoudsovereenkomst voor 4 copiers. De looptijd is tot 1 februari 2024 en de verplichting bedraagt € 80.548,-.

Er is een bankgarantie van € 5.000,- afgegeven i.h.k.v. een huurovereenkomst.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Op 1 april 2017 neemt Stichting Sensoor de activiteit 'Het Luisterend Oog' (HLO) over van Vereniging Humanitas. Dat houdt in dat 75 getrainde vrijwilligers en een medewerker van HLO, evenals de website en het chatsysteem, eigendom worden van Sensoor.

HLO biedt al vele jaren een gelijksoortige dienstverlening aan mensen die willen chatten over hun zorgen en problemen. Het is volledig vergelijkbaar met onze Sensoor chat. Voor de overname hebben wij naast een transitievergoeding voor de medewerker een bedrag ontvangen van Humanitas van € 50.000,-.

Een projectgroep zal vanaf 1 april de integratie van HLO en Sensoor Chat gaan onderzoeken en uitvoeren.

Amersfoort, 6 april 2017

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2016		2015
	Realisatie	Begroting	Realisatie
	€	€	€
BATEN			
14. BATEN VNG EN OVERIGE			
Baten VNG	3.437.719	3.437.719	3.437.719
Overige baten			
-Opbrengsten bereikbaarheidsdiensten	30.000	30.000	46.066
-Fee Franchisepartners	62.317	62.316	62.317
-Provinciale subsidie	-	-	14.377
-Giften	32.805	10.000	24.067
-Overige	700	-	246
Bijzondere baten			
- Ontvangen vergoedingen bij overnames	36.905	-	-
	<u>3.600.446</u>	<u>3.540.035</u>	<u>3.584.792</u>

LASTEN

15. LONEN EN SALARISSEN (incl. sociale lasten en pensioenen)			
Salarissen (Bruto loon / VT / EJU / IKB)	1.610.928	1.555.305	1.460.685
Bijzondere beloningen	76.000	-	-
Dotatie Loopbaanbudget	20.238	14.683	10.649
Mutatie reservering vakantieuren	7.612	-	21.249
Reiskostenverg. Woon-Werkverkeer	47.889	52.739	32.957
Overige vergoedingen	9.383	4.541	5.859
Inhuur personeel	183.611	195.000	144.864
	<u>1.955.661</u>	<u>1.822.268</u>	<u>1.676.263</u>
Sociale lasten	267.183	228.402	227.380
Afdrachtskortingen Loonheffing	-13.515	-11.900	-14.040
Pensioenpremies	147.220	150.093	134.379
	<u>400.888</u>	<u>366.595</u>	<u>347.719</u>
	<u>2.356.549</u>	<u>2.188.863</u>	<u>2.023.982</u>

Het gemiddeld aantal medewerkers in dienst (in fte's) bedroeg
in 2016: 33,2 (2015: 32,4)

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensor, Amersfoort

	2016		2015
	Realisatie	Begroting	Realisatie
	€	€	€
16. OVERIGE PERSONEELSKOSTEN			
Reis- en verblijfkosten Dienstreizen	35.161	36.936	34.064
Opleidingskosten	20.430	25.400	5.322
Verzekering personeel	36.413	36.000	34.720
Personeelswerving	-	1.000	61
Kosten gezondheidszorg (ARBO e.d.)	6.300	3.000	2.783
Overige kosten	3.677	8.335	5.783
	<u>101.981</u>	<u>110.671</u>	<u>82.733</u>
Af: Uitk. Ziekeng.verz. / andere AO-uitk.	-47.890	-	-20.738
	<u>54.091</u>	<u>110.671</u>	<u>61.995</u>
17. HUISVESTINGSKOSTEN			
Huur	198.711	200.861	177.361
Servicekosten	15.785	16.834	19.526
Gas, water en licht	10.522	16.516	16.604
Belastingen e.a. vaste lasten	2.772	1.827	1.825
Schoonmaakkosten	20.564	20.428	17.301
Onderhoudskosten	794	-	1.501
Overige huisvestingskosten	15.445	12.414	21.229
	<u>264.593</u>	<u>268.880</u>	<u>255.347</u>
18. AFSCHRIJVINGEN MATERIËLE VASTE ACTIVA			
Computer	4.106	5.103	5.906
Inventaris	4.824	-	4.824
	<u>8.930</u>	<u>5.103</u>	<u>10.730</u>
19. ICT-KOSTEN			
ICT Beheer (Brisk)	73.312	78.000	64.244
Diensten door derden (ICT)	8.933	16.000	22.141
Software (Abonn. / Licenties / Onderhoud)	40.064	45.000	43.267
Hosting en kosten verbindingen	42.089	60.180	74.461
Overige kosten	11.014	10.000	17.268
	<u>175.412</u>	<u>209.180</u>	<u>221.381</u>
20. VRIJWILLIGERSKOSTEN			
Reiskosten	107.901	110.000	96.701
Opleidingskosten (Mater./Spreker/Begel.)	28.265	45.000	12.175
Zaalhuur / Catering opleiding	18.388	10.000	10.422
Kantinekosten e.a. huish. Kosten	15.065	20.000	14.128
Werving en selectie	21.983	22.500	96.278
Overige kosten	59.933	50.000	55.481
	<u>251.535</u>	<u>257.500</u>	<u>285.185</u>

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensor, Amersfoort

	2016		2015
	Realisatie	Begroting	Realisatie
	€	€	€
21. OVERIGE KOSTEN			
Accountantskosten	12.100	15.000	19.165
Advieskosten	6.473	10.000	15.779
Kosten salarisadministratie	8.036	8.000	6.559
Bureaunkosten	34.569	30.220	34.537
Bestuurskosten	10.420	15.000	13.469
Congreskosten	3.673	5.000	-
Kosten OR	302	3.000	1.918
Verzekeringen algemeen	2.600	4.800	4.378
Bankkosten	1.338	1.000	2.233
Marketingkosten	124.962	122.000	76.886
Contributies / Abonnementen en lidmaatschappen	21.734	22.500	10.474
Overige kosten	24.744	10.500	28.653
	<u>250.951</u>	<u>247.020</u>	<u>214.051</u>
22. KOSTEN SYNERGIEPARTNERS			
Stg. Partoer CMO Fryslan	78.644	134.818	134.819
Stg. Sensor Zuid-Holland ZM	118.000	118.000	118.000
Stg. Het Klaverblad Zeeland	-	-	131.049
	<u>196.644</u>	<u>252.818</u>	<u>383.868</u>

Stichting Sensor is in 2014 met een drietal andere organisaties samenwerkingsverbanden aangegaan op grond waarvan Anonieme Hulp op Afstand door middel van telefonie, e-mail of chat wordt uitgevoerd in Zeeland, Friesland en de regio Rotterdam. De synergiekosten zijn de hiervoor betaalde vergoedingen.

In 2016 zijn de activiteiten van Zeeland en Friesland door middel van overname, geïntegreerd binnen de Stichting Sensor.

23. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Rente bankier(s)	7.253	-	13.759
	<u>7.253</u>	<u>-</u>	<u>13.759</u>

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensor, Amersfoort

ONDERTEKENING BESTUURDERS

Datum: 12 april 2017

Dhr. J.J. (Jacob Jan) Feenstra

Voorzitter

Dhr. D (Dick) de Bruijn

Vice-voorzitter

Dhr. J. (Hans) Burgstra

Penningmeester

Mevr. P.J.M. (Elly) Koning

Secretaris

Mevr. L.C. (Laurenske) Sierkstra

Lid

Amersfoort, 6 april 2017

OVERIGE GEGEVENS

Amersfoort, 6 april 2017

Stichting Sensor, Amersfoort

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Amersfoort, 6 april 2017

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Sensor

VERKLARING OVER DE IN HET FINANCIEEL JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2016

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Sensor te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Sensor per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Sensor zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel jaarverslag andere informatie, bestaande uit het bestuursverslag

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

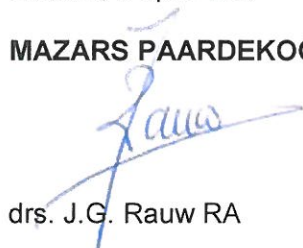
Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een volledige beschrijving van onze verantwoordelijkheden is beschikbaar op de [website van de NBA](#).

Utrecht, 6 april 2017

MAZARS PAARDEKOOPEL HOFFMAN N.V.

drs. J.G. Rauw RA